

Kursplan

för kurs på grundnivå

Observationsmetoder i specialpedagogiskt arbete - ingår i

Lärarfortbildningen

Methods for Observation in Special Education

15.0 Högskolepoäng

15.0 ECTS credits

Kurskod:	UQ107U
Gäller från:	HT 2008
Fastställd:	2008-07-03
Institution	Specialpedagogiska institutionen
Ämne	Specialpedagogik

Beslut

Kursen ges som uppdragsutbildning inom ramen för Lärarlyftet (Regeringsbeslut II:8, Utbildningsdepartementet U2007/3168/S) i ämnet specialpedagogik inom intervallet 1–30 hp.

Kursen vänder sig främst till studerande som avser att arbeta inom skolans tidigare år.

Kursansvarig institution är Specialpedagogiska institutionen vid Stockholms universitet. Denna kursplan är fastställd av prefekten 2008–07–03.

Kursplanen är giltig fr.o.m. termin H08.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

Grundläggande behörighet för högskolestudier samt lärarexamen.

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
DK11	Ett relationspersp. på barns utv. i pedagogiska kontexter	7.5
DK12	Olika observationsmetoder för att fånga samspel	7.5

Kursens innehåll

Kursen syftar till att den studerande utvecklar kunskaper och kompetens att använda olika observationsmetoder, inklusive video, som redskap för att utvärdera och utveckla pedagogiska verksamheter.

Kursen inleds med en introduktion av modern utvecklingspsykologiskt perspektiv på lärande och på skolundervisning för elever i behov av stöd. Huvudmomenten i kursen innefattar teorier om det som ses som gynnsamt respektive hindrande samspel för elevers lärande ur ett modernt utvecklingspsykologiskt relationellt perspektiv.

Kursens teoretiska del följs upp i praktiken genom att den studerande över tid följer och observerar klassrumsinteraktioner. Tillämpningsarbetet löper under hela kursen och handlar om att observera och dokumentera företeelser av vikt för elevers delaktighet i klassrummet.

Ett relationsperspektiv på barns utveckling i pedagogiska kontexter, 7,5 hp

Delkursen behandlar det första förväntade studieresultatet (målet) och innehåller:

- anknytningsteori och utvecklingspsykologi,
- beteendeproblematik/symtom/diagnos och dess konsekvenser för individ/gruppsamspel,
- konsekvenser för lärande och klassrumsinteraktion.

Olika observationsmetoder för att fånga samspel, 7,5 hp

Delkursen behandlar:

- samspelsanalys och intervention utifrån barns behov och förutsättningar,
- samspel och kontext,
- gruppdynamik och pedagogiska interventioner.

Förväntade studieresultat

Efter att ha genomgått kursen förväntas studenten kunna:

- beskriva och analysera samspel mellan elever samt mellan elev och lärare ur ett relationellt perspektiv,
- pedagogisk bedöma elevers utveckling och kunskapsnivå samt identifiera för elev/elever gynnsamma förhållningssätt och arbetssätt hos lärare,
- pedagogiskt bedöma elevers delaktighet och lärande i klassrumssituationer,
- använda observationer som underlag för pedagogisk intervention, uppföljning och utvärdering av elev/elevs utveckling och lärande.

Undervisning

Kursen organiseras genom självstudier, föreläsningar, seminarier, arbete i studiegrupper och genom att över tid följa genom observationer en elevgrupp på den studerandes arbetsplats. Under seminarierna bearbetas litteratur och frågeställningar som identifierats utifrån gjorda observationer.

Studierna är problemorienterade och processinriktade, vilket kräver att deltagarna aktivt utbyter erfarenheter och kunskaper med varandra. Närvaro är därför obligatorisk.

Kunskapskontroll och examination

Kursen examineras genom muntliga och skriftliga uppgifter, individuellt och i grupp.

Betygssättning på delkurs 1 sker genom en tvågradig betygsskala: Underkänt respektive Godkänt.

Betygssättningen på delkurs 2 och kursen som helhet sker enligt en sjugradig målrelaterad betygsskala:

A = Utmärkt

B = Mycket bra

C = Bra

D = Tillfredsställande

E = Tillräckligt

Fx = Otillräckligt

F = Helt otillräckligt

Kursens betygskriterier delas ut vid kursstart.

För att få slutbetyg på hela kursen krävs lägst betyget E på samtliga moment samt:

- aktivt deltagande i alla undervisningsformer och minst 80% närvaro vid schemalagda kurstillfällen.

Studerande som fått betyget Fx eller F på den individuella rapporten har rätt att genomgå minst fyra ytterligare prov så länge kursen ges för att uppnå lägst betyget E.

Studerande som fått lägst betyget E på rapporten får inte genomgå förnyat prov för högre betyg.

Studerande som på rapporten fått betyget Fx eller F två gånger av en examinator, har rätt att begära att en annan examinator utses för att bestämma betyget. Framställan härom ska göras till institutionsstyrelsen.

Studerande kan begära att examination enligt denna kursplan genomförs högst tre gånger under en tvåårsperiod efter det att kursplanen slutat gälla. Framställan härom ska göras till institutionsstyrelsen.

Kurslitteratur

Barns perspektiv och barnperspektiv. Temanummer. *Pedagogisk Forskning i Sverige*, Nr 1□2, 2003. (141 s). Artiklarna kan laddas ner från:

<http://www.ped.gu.se/biorn/journal/pedfo/v8/n1.html>

Broberg, A., Almqvist, K. & Tjus, T. (2003). *Klinisk barnpsykologi. Utveckling på avvägar*. Stockholm: Natur och Kultur. (325 s).

Bjoerndal, C. R. P. (2005). *Det värderande ögat. Observation, utvärdering och utveckling i undervisning och handledning*. Stockholm: Liber. (145 s).

Derman, S., Parson, S. J. & Sinason, V. (1989). Ways of seeing. *Journal of child psychotherapy*, 15(2), 9–11.

Godani, G. (2004). *Till en pedagog från en psykolog. Om traumatiserade barn i undervisningen*. Fälth & Hässler: Rädda Barnen. (112 s).

Kullberg, B. (2004). *Etnografi i klassrummet*. Lund: Studentlitteratur. (243 s).

Nordahl, T., Sörli, M-A., Manger, T. & Tveit, A. (2007). *Att möta beteendeproblem bland barn och ungdomar □ Teoretiska och praktiska perspektiv*. Stockholm: Liber. (264 s).

Patel, R. & Davidson, B. (2003). *Att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Lund: Studentlitteratur. (25 s).

Sommer, D. (2005). *Barndomspsykologi □ utveckling i en föränderlig värld*. Stockholm: Runa Förlag. (232 s).

Utöver detta tillkommer artiklar och annan kurslitteratur i samråd med kursansvariga.